

## AKTUÁLIS

## KÁDÁR EDIT LAUDÁCIÓJA

Dr. Kádár Edit, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszékének docense, az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága Nyelvészeti Szakbizottságának elnöke a kolozsvári egyetemen végezte tanulmányait magyar–angol szakon (1997), itt szerzett MA képesítést (1998) és PhD fokozatot (2006). Doktori értekezése: *A kopula és a nominális predikátumok a magyarban* (summa cum laude minősítéssel) a magyar generatív nyelvtanok egy fehér foltját szüntette meg.

Mondattani és alaktani (elméleti) kutatásainak eredményeit számos tanulmányban, könyvfejezetben és konferenciaelőadásban, illetve könyvben összegezte. Ezen a területen a legjelentősebb témák: a) A magyar nyelvben adatható létigés szerkezetű típusok sajátosságainak és generatív szintaktikai modellezésének problémakörében végzett kutatásai; e jelenségkör ma mérvadóknak számít, sokat hivatkozott, a nemzetközi nyelvelméleti kutatások számára is fontos tanulságokkal szolgáló elemzése. b) Igekötös szerkezetek szintaktikai jellegzetességeinek vizsgálata a mai magyar standardban, történeti perspektívából és dialektológiai diverzitás szempontjából. c) Bizonyos problematikus szerkezetű típusok szintaktikai és szemantikai jellegzetességeinek vizsgálata. d) A predikatív határozói igeneves szerkezetek, a határozottság, illetve a progresszív nézőponti aspektus jelenségkörének vizsgálata a moldvai magyar nyelvjárásban.

Egyetemi oktatói munkájának is figyelemre méltó eredményei vannak. Az általa tartott alaktani és mondattani előadások nyomán a BBTE Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszékének több fiatal kutatója az ő hatására indult el pályáján. Minden túlzás nélkül elmondható, hogy oktatói munkája révén nagy hatással van az erdélyi magyar nyelvészet újabb nemzedékére, és ez nemcsak oktatói, de tudományos teljesítménynek is minősíthető.

Elméleti nyelvészeti és egyéb munkái mellett Kádár Edit legkiemelkedőbb, legnagyobb jelentőségű, úttörő teljesítménye a magyar anyanyelvi nevelés megújítása a nyelvészeti, fejlődéslélektani, logopédiai, pedagógiai kutatások eredményeire építve: az új szemléletű tantervek és tankönyvek elméleti alapjainak kidolgozása, elkészítésük szervezése, részvétel a tankönyvírásban; a tanárok felkészítése az új tankönyvek használatára. Az új általános iskolai tankönyvek és a két tanári segédkönyv feladatai a nyelvi elemek osztályozása helyett a nyelvi-nyelvtani problémalátás, a szabály- és összefüggés-felfedező képességek kialakítását, a tanulók kreativitására építő örömteli munkát célozzák.

Fontosnak tartom azt is, hogy Kádár Edit gondoskodott a szakmai utánpótlás kineveléséről is azoknak a fiatal kutatóknak és pedagógusoknak a mozgósításával, akiknek szakmai érdeklődését ebbe az irányba terelte az évek során. Az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége keretében, annak elnökségi tagjaként, arra is gondja van, hogy évenként szervezett anyanyelvi táborban középiskolai tanulókat is megnyerjen a nyelvvel való foglalkozásnak. Hosszú időn át ugyancsak ő szervezte az általános iskolai tanulók erdélyi helyesírási versenyét.

Az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága nyelvészeti szakbizottsága elnökeként jelentős szerepe van a romániai magyar nyelvészek tevékenységének összehangolásában. Túlzás nélkül állítható, hogy ő a legtevékenyebb szakbizottsági elnök. Ebben a minőségében készítette el mintaszerűen 2015-ben a 12 évre visszatekintő tudománytörténeti összefoglalást (teljes bibliográfiával): *A romániai magyar nyelvtudomány (2002–2013)*. In Péntek János–Salat Levente–Szikszai Mária (szerk.): *Magyar tudományosság Romániában 2002–2013 között*, Ábel Kiadó, Kolozsvár, 29–94. Ő indította el és szerkeszti a KAB-szakbizottság és az egyetemi tanszék *Erdélyi Magyar Nyelvészek*-sorozatát.

Mindezek alapján úgy vélem, dr. Kádár Edit a hazai tudományos kutatásban és képzésben, a tudományszervezésben betöltött szerepe révén, az anyanyelvi nevelés megújításában elért eredményeivel, egész munkásságával, tanári elkötelezettségével rászolgált a KAB díjára „A Tudományos Kiválóság” kategóriában.

Kolozsvár, 2023. október 4.

PÉNTEK JÁNOS

Babeş-Bolyai Tudományegyetem  
Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék  
Kolozsvár/Cluj-Napoca, Horea 31  
pentekj@gmail.com